

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Posudek: oponenta

Práci hodnotil: PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Práci předložil(a): Simona Fronová

Název práce: Antropologické a sociokulturní aspekty v teoriích emocí

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo dle jejího úvodu i závěru „poukázat na spor“ mezi pojetím emocí v psychologii a v antropologii a spolu s tím „ukázat, že emoce nemusí být pouze psychologickou či antropologickou a sociokulturní záležitostí“, nýbrž že obě (JM: tři?) pojetí „mají něco společného“ a také „se doplňují“.

Jestli práce něco takového o emocích ukázala, to pokládám za otázku; nicméně teze v tomto smyslu autorka v práci skutečně píše a zčásti snad i dokládá. Zároveň však píše (dle autorů) také alespoň o biologické komponentě a i tu vkládá do výsledného složeného návrhu pojetí. Mj. i tento rozpor proklamace a obsahu prozrazuje určitou nedodělanost práce, která je jinak patrná v jejím obsahu. Předložená práce však obsahuje i určitý studijní výkon a výsledek, se kterými se finálně jeví na hranici splnění bakalářské kvalifikační práce.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka zpracovala **příjemné množství kvalitních výkladů o emocích, převážně anglosaské provenience; a to, zdá se, obsahově poměrně náročné.** Autorka tedy prokázala schopnost „běžně“ pracovat s **cizojazyčnou literaturou.** Samotná **forma zpracování je pak dvojznačná:** jednak vykazuje základnímu naučení se práce se zdroji, i cizojazyčnými; na druhou stranu autorčinu přístupu dosud chybí dostatečně badatelský či kritický způsob práce. Autorka výklady obsahově přebírá (naštěstí s uvážením zdrojů, bohužel však někdy druhotným, podle svého primárního zdroje, a to bez odlišení – např. dle str. 13 Lazaruse ze Smithe? - aj. ale spíše asi běží o ne dobré odkazování; jinak ale na str. 8 Febrve z Slabákové; aj.). Ale i výklady „cedí/obírá/redukuje“ na určitou (nevím, jak dobrou) kostru, na jakési „kosti“, které skládá do svého obrazu. Její vlastní podíl či přínos (?) spočívá právě nejspíše v tom, že z pojetí předloh dělá určitá **výkladová „schemata“**, zjednodušená v dobrém (pro formální přehlednost) i ne úplně dobrém (pro porozumění a uvažování) smyslu. Že je i vykládá v jakési „dobré“ **postupnosti; takže výsledný efekt představení pojetí emocí působí jako určitá „skládačka“**, jakási „**kalkulační prezentace informací o uvedených pojetích emocí**“. Z hlediska seznamování se s tématem to dle mne ovšem lze pokládat **spíše za přípravnou práci**, právě „**hrubou kostru**“. A to přesto, že v závěrečné šesté kapitole (a následně i v Závěru) autorka předkládá i návrh, který uvedená pojetí emocí „**syntetizuje**“ (viz zejména poslední řádky str. 26) – a to dělá zcela bez odkazování, tedy jako vlastní samostatný závěr a návrh řešení. Pokud by však tato syntéza, resp. **závěr** byl opravdu jejím autorským dílem, **mohl by mnohé nedokonalosti práce vyvážit tak, že by práce mohla splnit základní záměr bakalářské kvalifikační práce.** Ne, že by byl plně úžasný nebo dost propracovaný, natož proargumentovaný; ale určitě **je inteligentně badatelský a oceněníhodný, na BP nevykle!** Emoce jsou v něm vykládány z pojetí jakési vícestranně pojaté „**adaptace**“ organismu pojatého od biologické až po kulturní úroveň. A ta skutečně zahrnuje snad všechny v práci uvedené přístupy (či „pojetí“). Je to ale skutečně autorčin samostatný výkon?

- K otázce obsahové kvality práce musíme (však) ještě přičíst poměrně **značné potíže formování textu obsahově a myšlenkově-formulačně-stylisticky.** V tomto ohledu jeho **nedohotovost** vystupuje asi nejnápadněji. Ještě bych upozornil, že mnohé z toho, co autorka pokládá/označuje za definování (pojmu), definicemi není; spíše jen „**nakousnutí**“ (ostatně obsahy předloh jsou také spíše jen předloženy „**od-kousané**“, ne strávené). Často také v textu chybí zřetelné odlišování „**těch**“ anebo „**oněch**“ částí něčeho – např. se všeobecně neustále hovoří o emocích, ačkoli obsahy výkladů by měly vést k odlišování jejich nejen pojetí, ale i jakoby „**stupňů**“ či forem.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazyková forma práce je podle mých dlouholetých zkušeností také spíše na hranici přijatelnosti. Na jedné straně je tu jazyk na vysoké myšlenkové úrovni a spojený s (v určitém smyslu) vysoce obratným kalkulováním s odbornými pojmy; určité jazyk inteligentní. Na druhou stranu je dost plný stylistických chyb a formulačně-myšlenkových nedořečeností a nejasností, i ty pojmy jsou většinou vlastně nevysvětlené a možná i zkráceně chápané, ne vždy dobře užívané (a přesto jejich užívání autorkou se mi zdá vycházet z nějaké dobré úrovně jejího pochopení jich). Může to být nějakou trvalejší indispozicí autorky, se kterou by se v rámci humanitního vzdělávání muselo více pracovat; pak bych to hodnotil shovívavě(ji). Osobně ale myslím, že hraje roli i omezený čas vypracovávání BP a že by toto bylo možno při prodloužení času na BP bylo možno aspoň trochu vylepšit. (Viz „nebezpečí“, které uvádím na konci bodu 4.) Velmi neuspokojivé formulace viz např. na str. 16.

Chyb v uspořádání věty, chybění čárek v ní, nedobrých pádů u slov ve větě... není na BP málo. Více mi ale vadí ty stylisticko-myšlenkově- formulační chyby (prakticky stále průběžně, k nalezení stačí listovat v práci list po listu, někdy i odstavec po odstavci...) – ty totiž činí z vědecky vykládaných pojetí předloh možná jen soubory vágních tezí. Pro první seznámení snad přijatelné (hrubě snad obsahu rozumím), pro odbornější práci nepoužitelné. – Doložím ústně u obhajoby; stejně jako následující moment: Podobně neobratné (ale zároveň ne úplně diskvalifikující) je autorčino vícenásobné opakování - stále stejných -myšlenek i pojmových určení na některých místech práce (to ale uvedu i níže). To vše chtělo více času a lepší závěrečnou „redakci“.

K nedostatkům patří i věty v 6. (samostatné?) kapitole, že „Nejprve si vysvětlíme, co vlastně modifikace projevu emocí znamená...“ (str. 23) a podobně na str. 25 „Nejdříve si tento proces vysvětlíme...“.

Odkazování podle mých norem by mělo být podrobnější a práce s předlohami (a jejich smyslem a kontextem) pozornější; ale na druhou stranu autorka část základních potřebných (odkazovacích) dovedností projevuje a normu BP asi takto plní.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce mne naplňuje rozpaky. **Dle mne je na pomezí jejího a) uznání za hajitelnou bakalářskou práci – a naopak b) jejího vrácení k dopracování.** Optimální by bylo dát autorce ještě nějaký měsíc na její lepší formulování celkové i detailní, včetně kritičtější práce s literaturou i s jejím vlastním podáním (obsahu předloh). **Kladnou stranou** práce je určitě autorčina schopnost čerpat z rozmanitých cizojazyčných zdrojů a „vytahovat“ z nich určitá schémata přístupů, jakož i její schopnost naskládat tato „schémata“ do vlastního celkového a docela smysluplného výkladu. Dokonce se v tom zdá být poučena anglosaským vědeckým stylem, což je určitý pracovní výkon i zisk. **K negativům** patří určitě její (snad jen zatímní) (ne)schopnost napsat text obsahově a zejména formulačně **přehledněji** a s kritičtější odstupem i porozuměním. Text je dále v detailnějším čtení často opravdu velmi schematický a ne příliš obratný. Jednak je v něm mnoho a mnoho nejasných formulací, kde si čtenář musí dělat interpretace obsahu/sdělení/významu. Ty jsou ale „jeho“ – zatímco vskutku neví, co čím míní či myslí autorka BP, natož asi původní autoři. A dále, autorka se také v různých pasážích mnohokrát opakuje (– viz níže) a „zaplétá“. Evidentně **by prospěla další, ale pozorná „redakce“ práce.**

Závěr práce se jeví pěkně samostatný a myslivý (nehledě na formulačně-myšlenkově neobratnosti). Zda tomu tak ale opravdu je, neumím nyní ověřit - kromě pokusu v příslušné otázce v bodu 5.

Jeví se mi dále, že autorka sama si udržuje určitou oceněnihodnou schopnost udržet si pro sebe odstup od textů a jakousi „formu přehledu“. Zároveň s tím ale neustále zápasí!! – leč to dle mne je zde snad již určitým kladným znakem schopnosti bádát - a postupovat v bádání. Podobně jako její (již zmíněný) „badatelský“ Závěr práce. - Zároveň ALE!!: pokud by u této formy bádání už zůstala – ať již v magisterském a vyšším studiu, nebo i jen prostě jako konečná absolventka bakalářského studia – tak bude plodit nedodělky až, s odpuštěním, paskvily! Což v dnešní době internetové možnosti všehouplatnění zní jako další příspěvek nevzdělanosti, s to bohužel nebezpečný, protože práce vypadá sebevědomě, resp. asertivně. Kéž bych se v nebezpečnosti mýlil. Stejně by ale bylo nejlepší práci předělat na fakt dobrou.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jak došla autorka k pojetí, vyloženému v 6. kapitole práce? Co např. znamená věta ve 2. odstavci na str. 24, že „Emoce už nemají pouze biologickou složku, teď už mají kognitivní složku.“ -? Znamená to, že prostě běží o jiné pojetí, nebo o „doplnění“ (čí??) Kdo je „autorem“?? A dále, co je zde „vrozená zkušenost“? Kde autorka termín „vzala“?

A proč v daných pojetí i v autorčině pojetí chybí srovnání se zvířaty? Mají zvířata emoce? A čím se to, co snad analogického (?) mají, liší od člověka?

Opakování výkladů a vět – zpravidla charakteristik nějakého „pojetí emocí“ se objevuje zejména na začátku textu; ale občas i dále. Jednak zřetelně u koncepce Ekmana, jednak později u Lazaruse. Kladem je, že čtenář si tak předešlé připomíná; záporu nadbytečnost opakování (je to neobratnost a zároveň „natahování“ textu? Opakování pojmů je velice zřetelné zase třeba na přechodu str. 14 a 15 – neustálé opakování „názvů komponent“ u každé emoce – proč?

Z dalších otázek a připomínek jen namátkou: Co jsou „emotikony“? Ze výkladu na str. 19 a 20 je nejasné.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Na pomezí „dobře“ či „nevyhověla“. Z pouhého přečtení práce jsem zatím nerozhodný. Za rozhodující ale pokládám kvalitu obhajoby a soulad obhajoby s obsahem práce.

Datum: 24.5. 2021

Podpis: